

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มเครือข่าย ลดเหล้า อบต.หินโงม ต.หินโงม จ.หนองคาย สามารถอภิปรายผลของการวิจัยดังนี้

ด้านแนวทางการสร้างความร่วมมือในการแก้ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยได้ประชุมสร้างความเข้าใจกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกันระหว่าง นักวิจัยในพื้นที่ ชาวบ้าน แกนนำเครือข่ายในพื้นที่ ผู้ประสานงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบรืรัมย์ นักวิจัยร่วม

โดยมีนักวิจัยในโครงการ จำนวน 6 คน แบ่งเป็นนักวิจัยที่เป็นบุคลากร อาจารย์ ในมหาวิทยาลัย 3 คน นักศึกษาผู้ช่วยนักวิจัย 1 คน นักวิจัยชุมชน 2 คน ซึ่งนักวิจัยแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัย ตามบทบาทหน้าที่ โดยมีการออกแบบเครื่องมือ กระบวนการ และวิธีการใช้เครื่องมือร่วมกันภายในทีมวิจัยทำให้ได้รูปแบบตามแนวทางการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม คือ แนวทางที่ 1 กิจกรรมการรณรงค์บูรณาการร่วมกับแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม แนวทางที่ 2 กิจกรรมเชิงรุกโดยขับเคลื่อนผ่านสถานศึกษา

ตารางที่ 6.1 ตารางสังเคราะห์โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มเครือข่าย ลดเหล้า อบต.หินโงม ต.หินโงม จ.หนองคาย

วัตถุประสงค์โครงการ	ปัจจัยเงื่อนไข/บริบทสู่ความสำเร็จ	นวัตกรรมองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการ/ตัวชี้วัด	ผลการวิจัยที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะ นโยบายสาธารณะ (7+1)
1.ชุมชนได้แนวทางการสร้างความร่วมมือในการแก้ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	แนวทางการร่วมมือโดยเกิดจากความร่วมมือของผู้ประสานงานโครงการในพื้นที่ คือนางสาวชไมพร ไวยวรรณ กับ ชุมชน ผู้นำชุมชน และองค์กรภาคสถานศึกษา เครือข่ายในพื้นที่ และ บูรณาการ	ได้วิธีการฯ ที่เหมาะสมกับพื้นที่ คือบูรณาการกับกิจกรรมของชุมชน โดยมีประกาศ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่สร้างขึ้นโดยผู้นำ ชุมชน และรับรู้ร่วมกัน	☒ การบริหารจัดการท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม ☒ การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ☒ การลงทุนด้านสุขภาพโดยชุมชน

	กิจกรรมกับแผนปฏิบัติงาน ประจำปี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลหินโงม จำนวน 2 เครือข่าย		
--	--	--	--

<p>2. ชุมชนได้กลุ่มและครอบครัวความ ร่วมมือเพื่อ แก้ปัญหาการ บริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์</p>	<p>มีกลุ่มความร่วมมือ 2 ลักษณะ คือ</p> <p>1. กลุ่มที่เกิดจากภาครัฐ โดย ขับเคลื่อนผ่านองค์การ บริหารส่วนตำบลหินโงม ที่มี ภาคีเครือข่ายในการจัด กิจกรรม จำนวน 5 กิจกรรม จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ 350 คน</p> <p>2. กลุ่มที่เกิดจากความสมัคร ใจ โดยขับเคลื่อนผ่าน สถานศึกษา 3 กิจกรรม มี ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 230 คน เป็นแกนนำ 70 คน</p>	<p>อบต. ได้จัดทำแผนเพื่อ การลดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เข้าสู่ กิจกรรม อย่างต่อเนื่องและปรากฏ ในแผนปฏิบัติการ และ ยุทธศาสตร์ในปีต่อไป โรงเรียนได้วิธีการและ เครือข่ายครู และกลุ่ม นักเรียนที่ทำงานเพื่อการ รณรงค์ลดแอลกอฮอล์ ที่ เข้มแข็งและสามารถขยาย สู่ครอบครัวและชุมชน</p>	
<p>3. ชุมชนได้แนวทาง ในการแก้ปัญหา ลดการดื่ม แอลกอฮอล์ใน ชุมชน</p>	<p>1. แนวทางการบูรณาการลด การดื่มแอลกอฮอล์ เกิดจา การวางแผน และ ประกาศ กติการ่วมกันในกิจกรรม ของชุมชนแต่ละกิจกรรมจะ มีประกาศและการรณรงค์ เพื่อลด ละ แอลกอฮอล์ ซึ่ง เป็นนโยบายของผู้บริหาร ชุมชน</p> <p>2. แนวทางกลยุทธ์เชิงรุก โดยขับเคลื่อนผ่าน สถานศึกษา ซึ่งมีแผนการ ดำเนินงาน จัดการปัญหาใน สถานศึกษา ซึ่งส่งผลไปยัง ครอบครัวและชุมชน</p>	<p>แนวทางการขับเคลื่อนโดย ภาครัฐ(อบต) แนวทางขับเคลื่อนผ่าน โรงเรียน</p>	

จากตารางสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ บทเรียนจากแนวทางการพัฒนากลุ่มเครือข่ายแนวร่วม “ลดเหล้า” อบต. หินโงม จ.หนองคาย พบว่าถ้าการสร้างกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้นำชุมชน โดยใช้วิธีการรณรงค์เพื่อลดเหล้าบูรณาการกิจกรรมกับแผนปฏิบัติงานประจำปี เป็น ลักษณะกลุ่มที่เกิดจากภาครัฐ โดยขับเคลื่อนผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลหินโงมที่มีภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรม แล้วบูรณาการกับกิจกรรมของชุมชน โดยมีประกาศ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่สร้างขึ้น โดยผู้นำ ชุมชน และรับรู้ร่วมกัน และถ้าบูรณาการกิจกรรมเชิงรุกผ่านสถานศึกษาในพื้นที่ ชุมชน แล้ว จะได้กลุ่มและครอบครัวความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จำนวน 70 ครอบครัวผ่านสถานศึกษาโรงเรียนหินโงมวิทยา ถ้าโรงเรียนได้วิธีการและได้เครือข่ายของครู และกลุ่มนักเรียนที่ทำงานเพื่อการรณรงค์ลดแอลกอฮอล์ แล้วจะสามารถขยายสู่ครอบครัวและชุมชนเพื่อความยั่งยืนต่อไป

ในประเด็นการมีส่วนร่วมการออกแบบการดำเนินงานในพื้นที่คือ การจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดกิจกรรมหนุนเสริม การร่วมสังเคราะห์ข้อมูล การศึกษาดูงานและการถอดบทเรียน ร่วมกันกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนในโครงการ

ชุมชนได้แนวทางการสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความร่วมมือ และส่งผลให้เกิดความสำเร็จ คือ

1. นโยบายของผู้นำภาครัฐโดยผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดคือ นายองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการทำงานสมาชิก พนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการกำกับและขับเคลื่อนแนวคิดและวิธีการ รวมทั้งเป็นผู้สร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อำนวยความสะดวกในส่วนอื่นๆ การดำเนินงานจะสำเร็จไม่ได้หากขาดความร่วมมือจากผู้บริหารสูงสุดในท้องถิ่น

๒. ชุมชนต้องมีผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้ประสานงาน นำแนวคิดสู่การปฏิบัติ วางแผน สร้างทีมงาน สานประโยชน์ ซึ่งต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือมีความรู้ความสามารถ มีความอดทน เสียสละ กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ และกล้าที่เปลี่ยนแปลง สิ่งสำคัญคือเป็นบุคคลสาธารณะของชุมชน ท้องถิ่นที่มีพื้นฐานความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาและสามารถดำเนินงานในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ผู้ประสานงานระดับท้องถิ่น ของ อบต.หินโงม คุณชไมพร ไวยวัฒน์ และคุณครูอรุณพร ทองจีน ของโรงเรียนหินโงมวิทยา

๓. ชุมชนต้องมีสถานการณ์ปัญหาาร่วมกัน เช่น สูญเสียบุคคลที่ตนรักซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจาก แอลกอฮอล์ เช่นอุบัติเหตุ ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ปัญหาใช้ความรุนแรงต่อครอบครัว ยาเสพติด จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะผลักดันนโยบาย แนวคิด ร่วมกันระหว่างชุมชนเพื่อเป็นการจัดการปัญหาและ ส่งผลอย่างเป็นรูปธรรม

๔. ชุมชนต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาโดย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จึงเป็นวิถีแห่งความ ต่อเนื่องและสร้างพลังให้กับชุมชน

๕. ชุมชนต้องการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดกิจกรรมกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นพันธ สัญญาทางใจ จนกระทั่งค่อยๆหลีกห่างจากแอลกอฮอล์ในที่สุด

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจนได้แก่

๑. ตำบลหินโงม มีประกาศเกี่ยวกับงานศพปลอดเหล้าปลอดอบายมุข และมีกติกาในการจัด กิจกรรมห้ามมีแอลกอฮอล์ ในงานบุญประเพณี ซึ่งเป็นกฎกติการ่วมกัน

๒. โรงเรียนได้ร่วมกับเครือข่ายพระสงฆ์ เช่น ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน เข้าพรรษา ออกพรรษา มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๗๐ คน และ มีผู้ ลด ละเลิกได้ จำนวน ๖๕ คน

๓. การส่งเสริมให้สถานศึกษา มีกิจกรรมเรียนรู้ภัยจากแอลกอฮอล์ มีการจัดกิจกรรมเพื่อ แก้ปัญหากลุ่มเสี่ยง โดยใช้คณะกรรมการนักเรียนร่วมรณรงค์ กิจกรรมกีฬา และชมรมจิตอาสา เพื่อ ขยายผลสู่ผู้ปกครองในชุมชน มีผู้เข้าร่วมโครงการและกิจกรรมจำนวน ๗๐ คน

๔. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของภาครัฐ (อบต) เป็นแกนนำในการรณรงค์ลด ละ เลิก ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๕. มีการออกข้อประกาศข้อบังคับร่วมกันในทุกหมู่บ้าน เกี่ยวกับเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ใน สถานที่สาธารณะ และงานประเพณี ต่างๆ

๖. งานบุญประเพณี ถือเป็นข้อปฏิบัติและรับรู้ร่วมกันว่าไม่มีแอลกอฮอล์ โดยปฏิบัติกันทั่วไป

๗. ไม่มีเหตุทะเลาะวิวาทในชุมชนเกิดขึ้น เช่นงานกีฬา งานบุญบั้งไฟ เนื่องจากมีกติกาชุมชน กำกับ

นวัตกรรมหรือองค์ความรู้เด่นของแผนงาน

นวัตกรรมการลดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน คือ วิธีการบริหารจัดการตนเองของชุมชนเพื่อ
การลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยตำบลหินโงมมีแนวทางในการลดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังนี้

แนวทางที่ 1 กิจกรรมการรณรงค์บูรณาการร่วมกับแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหินโงม

- รณรงค์ในกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในตำบลหินโงมด้านยาเสพติด
- รณรงค์ในกิจกรรมอบรมผู้สูงอายุโครงการพัฒนาส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตำบลหินโงม
- กิจกรรมประเพณี งานบุญบั้งไฟ ตำบลหินโงม
- จัดกิจกรรมรณรงค์ลดเมาเพิ่มสุข งดเหล้าเข้าพรรษา
- งานบุญ งานเฝ้า งดเหล้าและแอลกอฮอล์

แนวทางที่ 2 กิจกรรมเชิงรุกโดยขับเคลื่อนผ่านสถานศึกษา

- กลยุทธ์ขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการนักเรียนเยาวชนต้นแบบ คิดดี ทำดี
- กลยุทธ์ขับเคลื่อนผ่านโครงการ งดเหล้า งดบุหรี่เพื่อชีวิตที่สดใส
- กลยุทธ์ขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมกีฬาและจิตอาสานักเรียน

จุดเด่น คือ ท้องถิ่นและชุมชนได้รูปแบบและแนวทาง เพื่อการจัดการชุมชนลดแอลกอฮอล์ ที่
เป็นไปตามที่มาของปัญหา และบริบทของพื้นที่ มีการนำใช้ภูมิปัญญาและทรัพยากรของท้องถิ่น ใน
ทุกระดับ ซึ่งความสำเร็จจะต้องประกอบไปด้วย ๔ องค์ประกอบหลักคือ

๑. ผู้นำชุมชน (ผู้นำระดับนโยบาย เช่น นายก อบต. นายกเทศมนตรี /ผู้อำนวยการโรงเรียน)
๒. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง(ผู้นำโดยธรรมชาติ มีภาวะผู้นำ)
๓. ปัจจัยด้านสถานการณ์ปัญหาร่วมกัน(สถานการณ์ปัญหาของส่วนรวมที่ส่งผลกระทบต่อคน
ส่วนใหญ่ เป็นตัวผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการขับเคลื่อน)
๔. การใช้ทรัพยากรของชุมชน (คนในพื้นที่ ภาครัฐ ภูมิปัญญา) เครือข่ายความสัมพันธ์ใน
ท้องถิ่น

จุดที่ควรพัฒนา

๑. บุคลากรในการขับเคลื่อนของท้องถิ่น ผู้ประสานงาน อบต.ไม่เพียงพอ มีจำนวนน้อย ซึ่ง อบต.หินโงม มีเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการร่วม ๑ คน ซึ่งปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ทำให้การดำเนินงาน ขาดความเข้มแข็ง ไม่ต่อเนื่อง การเชื่อมต่อชุมชน และนโยบายสู่การปฏิบัติ เป็นไปได้ยาก
๒. การวางแผนงานเพื่อการดำเนินงาน ในปฏิทินขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างแผนรองรับ เพื่อการพัฒนาและขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลังจากสิ้นสุดโครงการเพื่อต่อยอดขยายผล

๑. จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างกิจกรรมค้นหาอัตลักษณ์ท้องถิ่น เชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ ขยายเครือข่ายเยาวชน เพื่อสร้างชุมชนลด ละ เลิก แอลกอฮอล์ที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

